

ב"ה

פרשת אמור

אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד
ויקרא כב, כח.

"רחמנות"

על הפסוק "ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד"¹ - מעתיק רש"י את התיבות "אותו ואת בנו", ומפרש: "נוהג בנקבה שאסור לשחוט האם והבן או הבת, ואינו נוהג בזכרים, ומותר לשחוט האב והבן".

כלומר: אף שבכתוב נאמר "אותו ואת בנו" (לשון זכר) - מפרש רש"י ש"נוהג בנקבה (אותה) שאסור לשחוט האם כו", ויתרה מזו: "ואינו נוהג בזכרים ומותר לשחוט האב כו", היינו, לא זו בלבד ש"אותו" קאי גם על נקבה [על-דרך ש" (אותו ואת) בנו" קאי גם על הבת, "אסור לשחוט האם והבן או הבת"], אלא ש"אינו נוהג בזכרים, ומותר לשחוט האב והבן".

וצריך להבין: מדוע מפרש רש"י היפך המקרא ממש - ש"אותו" הכוונה לנקבה, ולא עוד, אלא ששולל את הזכר?!?

...הביאור בפירוש רש"י: כאשר לומדים את המשך הפסוקים דענין זה - מובן, שמדובר כאן אודות מצוות שכליות, שהטעם להם הוא - ענין של רחמנות:

"שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו"² "ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" - קשורים שניהם עם ענין של רחמנות - כפי שיודע הבן-חמש למקרא שהתורה ציוותה שלא לצער בעלי חיים, וכיוצא בזה. ולכן נאמר בסיום הענין "ושמרתם מצוותי"³ - "מצוותי" דייקא, מצוות שכליות ולא חוקים.

ולאחרי זה נאמר "ולא תחללו את שם קדשי"^[4], ענין השייך ביחס לאומות העולם - מכיון שמדובר אודות מצוות שכליות, מה-שאיין--כן בנוגע ל"חוקים", שהעדר קיומם (חס-ושלום) אינו גורם לחילול השם בעיני אומות העולם, ואדרבה: אומות העולם מונין את ישראל על קיום מצוות דחוקים^[5].

על-פי-זה יובן מה שכתב רש"י "כי ינלד - פרט ליוצא דופן", היינו, שהציווי ד"והיה שבעת ימים תחת אמו" אינו ב"יוצא דופן": מכיון שציווי זה הוא מטעם רחמנות, שלא לצער את האם על-ידי-זה שנוטלים ממנה את הוולד תיכף ומיד לאחרי שילדתו - הרי טעם זה אינו שייך (כל כך) ב"יוצא דופן", דמכיון שילדתו גרמה צער ויסורים לאמו, הרי באיזה שהוא מקום יש נטיה לרגש של שנאה כלפיו, ולכן, אין בזה הציווי ד"והיה שבעת ימים תחת אמו".

[וכפי שמבין בן חמש למקרא, שגם כאשר מדובר אודות דבר שמצד עצמו הוא טוב, מכל-מקום, במקרה שדבר זה גורם צער ויסורים - הרי זה מעורר רגש של שנאה כו'.]

ועל-פי-זה מבאר רש"י בפשוטו של מקרא שהציווי "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" - "נוהג בנקבה שאסור לשחוט האם והבן . . ואינו נוהג בזכרים, ומותר לשחוט האב והבן", כי: הטעם דרחמנות אינו שייך אלא באם ובנה, מכיון שהאם היא זו שילדתו והיא זו שנמצאת יחד עמו [שלכן אמרה תורה "והיה שבעת ימים תחת אמו"], מה-שאיין-כן האב.

זאת ועוד: מכיון שדיבר הכתוב בהווה^[6] - הרי אין לומר שהציווי ד"אותו ואת בנו" קאי על האב, מכיון שעל דרך הרגיל (בהווה) אי אפשר לדעת מיהו אביו כו'.

וכתב רש"י "אסור לשחוט האם והבן או הבת" - מכיון שהטעם דרחמנות שייך הן בַּבֵּן והן בבת בשוה.

אמנם, תירוץ זה אינו מספיק עדיין, כי: סוף-כל-סוף מפורש בתורה "אותו ואת בנו" (ולא "אותה"), ואם כן, איך אפשר לפרש שהכוונה היא לאם דוקא ולא לאב!?

ולכן יש לומר, שבכתב-יד דרש"י היה כתוב בהתחלת הפירוש: איתא ב'תורת כהנים', או איתא בחולין, היינו, שרש"י מקדים שכך דרשו חכמינו ז"ל את פירוש הכתוב.

קטע משיחת ש"פ אמור, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ התשד"מ ח"ג ע' 1652 .

[\[1\]](#) פרשתנו כב, כח.

[\[2\]](#) כב, כז.

[\[3\]](#) שם, לא.

[\[4\]](#) שם, לב.

[\[5\]](#) פירש"י עה"פ תולדות כו, ה. אחרי יח, ד. ר"פ חוקת.

[\[6\]](#) שמות כא, כח. כב, יז. ועוד.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי , אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה , צבייה זלאטע רייזל , שמואל , מנחם מענדל , ישראל אריה לייב , יוסף יצחק ,
שניאור זלמן , חיה מושקא , אברהם דוד , אהרן , חנה